

מדינת ישראל
משרד החינוך

ראמ"ה
הרשות הארצית
למדידה והערכה בחינוך

אגף בכיר
לחינוך מוכר
שאינו רשמי

ערכת המיצ"ב הפנימי בעברית לכיתה ב'

חוברת הנחיות להערכה פנים בית-ספרית

מעודכן לתאריך 05/06/2011

1525

מאי 2011, אייר התשע"א

תוכן העניינים

הקדמה

- 5 ..... על הערכה פנים בית־ספרית
- 6 ..... מקורות
- 7 ..... ערכת המיצ"ב הפנימי

פרק א'

- 9 ..... תיאור המבחן
- 9 ..... א.1 מפרט המבחן
- 12 ..... א.2 מיפוי המבחן

פרק ב'

- 17 ..... הנחיות להעברת המבחן
- 17 ..... ב.1 היערכות לקראת העברת המבחן
- 18 ..... ב.2 התייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים
- 20 ..... ב.3 הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה

פרק ג'

- 23 ..... הנחיות לבדיקת המבחן
- 23 ..... ג.1 המחווה וההנחיות לשימוש בו בעת בדיקת המבחנים
- 39 ..... ג.2 הנחיות לבדיקת המבחן ולחישוב הציונים
- 42 ..... ג.3 השוואה לנתוני קבוצות השוואה (נורמות ארציות)
- 44 ..... דף ריכוז ציונים לתלמיד לחישוב ידני – דוגמה
- 45 ..... דף ריכוז ציונים לתלמיד לחישוב ידני
- 46 ..... דף מיפוי כיתתי

על הערכה פנים בית-ספרית (school based evaluation)

מבחני המיצ"ב החיצוניים משמשים להערכה רחבת-היקף מסכמת המכונה גם "הערכה של למידה" (הש"ל). מטרתה לעודד אחריותיות ומתן דין וחשבון לנמענים השונים בתוך הקהילה הבית-ספרית ומחוצה לה על רמת ההישגים של התלמידים (בירנבוים, 2004; Furtak, 2006). הרצון לצמצם ככל האפשר את ההשלכות השליליות של המבחנים החיצוניים על בית-הספר הביא לידי עדכון מתכונת ההערכה הארצית בשנה"ל התשס"ז¹. במסגרת עדכון זה, הודגשה חשיבותה של הערכה פנימית מעצבת, המתבצעת על-ידי צוותים בית-ספריים ותואמת את הצרכים הספציפיים שלהם.

מתכונת זו משלבת הערכה בית-ספרית המתבצעת באמצעות כלים חיצוניים ("מיצ"ב חיצוני", המועבר לרבע מאוכלוסיית בתי-הספר) בצד מבחנים חיצוניים המועברים באופן פנימי ומשרתים את בית-הספר בלבד ("מיצ"ב פנימי"). המיצ"ב הפנימי מושתת על שילוב של שלושה מרכיבים: (א) העברת מבחן ארצי חיצוני-אובייקטיבי, שפותח על-ידי ראמ"ה בשיתוף ועדות מקצועיות ומפמ"רים, המשקף את תכנית הלימודים ואת הסטנדרטים של ידע ושל הבנה; (ב) בדיקה פנימית של המבחן על-ידי צוות בית-הספר (בסיוע מחוון המצורף למבחן), המאפשרת להפיק משוב אישי וקבוצתי מהיר על מידת השליטה של התלמידים בכל תחום דעת, ומסייעת למורה לגבש תובנות פדגוגיות ברמת הכיתה; (ג) השוואה בין הישגי התלמידים בבית-הספר לבין נתוני קבוצות השוואה (נורמות ארציות), המתקבלים מעיבוד הממצאים של מבחני המיצ"ב החיצוני בתחילת שנת הלימודים הבאה (בלר, 2007).

מטרת המיצ"ב הפנימי היא לספק משוב מידי שיסייע לקידום הלמידה של התלמידים, להתריע על תלמידים שאינם שולטים בתכנים ובמיומנויות הנדרשים, לזהות את הפער בין הביצועים המצופים לבין הביצועים בפועל, ולהעריך את האפקטיביות של הפעולות שנעשות לצמצום הפער. מהותה של הערכה פנימית מעצבת היא השימושיות שלה (Black & Wiliam, 1998) ויכולתה לסייע בשיפור תהליך הלמידה בהתהוותו (Airasian, 1994; Dann, 2002).

שימוש במבחני המיצ"ב לצרכים פנימיים יכול להיות מנוף לצמיחה ולשיפור: הממצאים יכולים לספק את המידע הדרוש לתהליכי קבלת החלטות כלל בית-ספריים, שכבתיים, כיתתיים ופרטניים, לסייע בהגדרת ההישגים המצופים והרמה הנדרשת מן התלמידים, ולשמש אבן בוחן לתכניות הלימודים הבית-ספריות. מבחני המיצ"ב הפנימיים יכולים לסייע בזיהוי נקודות של חוזק ושל חולשה, ברמת הפרט וברמת הכיתה, לספק מידע על צרכים משתנים שיש לתת להם מענה, לקדם חשיבה תכנונית בית-ספרית, להגדיר יעדים מבוססי נתונים, לתרום לראייה רחבה יותר של המערכת ולגבש אמות מידה לאחריותיות.

שימוש במגוון רחב ככל האפשר של נתונים פנימיים וחיצוניים יסייע להבין טוב יותר את המציאות הבית-ספרית (נבו, 2001).

¹ מידע על עדכון מתכונת ההערכה מופיע בחוזר מנכ"ל סח/3(א) סעיף 2-4.1: "מתכונת ההערכה הארצית ומידע על המיצ"ב החיצוני והפנימי".

מקורות

בירנבוים, מ' (2004). יחידה 7: משוב והערכה בכיתה. בתוך: מ' בירנבוים, צ' יועד, ש' כ"ץ וה' קימרון, בהבניה מתמדת – סביבה לפיתוח מקצועי של מורים בנושא תרבות הל"ה המטפחת הכוונה עצמית בלמידה. ירושלים: משרד החינוך, התרבות והספורט.

בלר, מ' (2007). מדידה בשירות הלמידה – על מה ולמה? הד החינוך, פ"א, 7, עמ' 32-36.

נבו, ד' (2001). הערכה בית-ספרית. אבן-יהודה: רכס.

Airasian, P. W. (1994). *Classroom Assessment* (2nd ed.). New York: McGraw Hill.

Black, P., & Wiliam, D. (1998). Assessment and Classroom Learning. *Assessment in Education*, 5(1), 7-74.

Dann, R., (2002). *Promoting Assessment as Learning: Improving the Learning Process*. London & New York: Routledge Falmer.

Furtak, E. M. (2006). *Formative Assessment in K-8 Science Education: A Conceptual Review*. Commissioned paper by the National Research Council for Science Learning K-8 consensus study.

ערכת המיצ"ב הפנימי

מבחן המיצ"ב **בעברית לכיתה ב'** הועבר השנה (התשע"א) לראשונה בבתי-הספר החרדיים במסגרת המיצ"ב החיצוני, והוא מוגש לכם לצורך שימוש פנים בית-ספרי (מיצ"ב פנימי).

המבחן פותח בידי הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה), והותאם באופן ייעודי מבחינת התוכן והצורה לאוכלוסייה החרדית. הפיתוח לווה על ידי ועדה משותפת למשרד החינוך ולרשת החינוך התורני. המבחן מתאים לחומר הנלמד עד סוף כיתה ב'.

יש לראות במבחן זה כלי הערכה פנים בית-ספרי המתווסף לכלי ההערכה האחרים שבשימוש בבית-הספר לאורך השנה. אפשר להשתמש בו כתחליף למבחן מסכם בית-ספרי, כאשר בדיקת המחברות, ניתוח התוצאות והלמידה של התוצאות ייעשו על-ידי צוות בית-הספר. יש לזכור כי **תוצאות המיצ"ב הפנימי נועדו לשימוש פנימי, ובית-הספר אינו נדרש לדווח עליהן לכל גורם שהוא**. המטרה היא לאפשר לצוות בית-הספר להפיק מתהליך בדיקת המבחנים ומהמצאים שלהם תובנות (ברמת התלמיד, ברמת הכיתה וברמת תכנית הלימודים הבית-ספרית) שיסייעו להתמקד ביעדים חינוכיים ולימודיים, ולקדם את הישגי התלמידים.

ערכה זו נועדה לסייע לצוות בית-הספר בהעברת המבחן, בבדיקתו ובהפקת התועלת ממנו.

כחלק מההיערכות להעברת המבחן בבית-הספר, מומלץ לקרוא בעיון את הערכה ולפעול בהתאם להנחיות המופיעות בה. יש לציין, כי בית-הספר יכול לקבוע מתכונת העברה ו/או הערכה שונה של המבחנים, אך **חשוב לזכור כי ככל שיישמרו כללי ההעברה וההערכה המומלצים, כך יהיו התוצאות של המבחן מהימנות יותר, תקפות יותר ובנות השוואה לנתוני קבוצות השוואה (נורמות ארציות)**. נתוני קבוצות השוואה יחושבו על-פי תוצאות המיצ"ב החיצוני, ויפורסמו על-ידי הראמ"ה בעוד כמה חודשים.

פרטים נוספים על אודות המיצ"ב הפנימי וחומרי עזר ניתן למצוא באתר האינטרנט של ראמ"ה, שכתובתו: <http://rama.education.gov.il>, בקטגוריה **"מיצ"ב פנימי תשע"א"**.

שאלות על אודות המיצ"ב הפנימי אפשר להפנות:

לדוא"ל meitzav@education.gov.il או לטלפון 03-7632888

חוברת ההנחיות שלפניכם כוללת שלושה פרקים:

פרק א' - תיאור המבחן: מפרט המבחן ומיפוי המבחן.

פרק ב' - הנחיות להעברת המבחן: היערכות לקראת העברת המבחן בבית-הספר, פירוט ההתאמות לנבחנים בעלי צרכים מיוחדים והנחיות כלליות להעברת המבחן.

פרק ג' - הנחיות לבדיקת המבחן: המחווון וההנחיות לשימוש בו בעת בדיקת המבחן, הנחיות לחישוב הציונים (באופן ידני או ממוחשב), התאמת חישוב הציונים לצורכי בית הספר והסברים על ההשוואה בין תוצאות בית-הספר ובין התוצאות של כלל בתי-הספר דוברי העברית.

עבודה נעימה ופורייה!

פרק א': תיאור המבחן

1.א מפרט המבחן

במבחן נבדקים ארבעה נושאים:

- שליטה בצופן האלפביתי:** קריאה מדויקת של מילים מנוקדות וכתיבה של מילים או של צמדי מילים מוכתבים.
- הבנת הנקרא:** הבנה של מילים בתוך הקשר, הבנה של משפטים והבנה של טקסטים קצרים וארוכים מסוגות שונות: סיפור וטקסט מידע. הטקסטים מלווים במטלות, שבאמצעותן נבדקים ממדי ההבנה השונים המפורטים בטבלה ובנספח.
- הבעה בכתב:** כתיבת טקסט לכיד העומד בפני עצמו, כגון סיפור או רשמים.
- ידע לשוני** נבדק בזיקה לטקסטים הנכללים בפרק של הבנת הנקרא ובזיקה להבעה בכתב.

הערות	משקל יחסי	פירוט	נושא	
השליטה בצופן האלפביתי מבטאת יישום של הידע האורתוגרפי, הפונולוגי והמורפולוגי.	כ-20%	<p><u>ממדי ההערכה</u></p> <ul style="list-style-type: none"> זיהוי מדויק של מילים ייצוג גרפי פונטי של כל המילה ברצף תקין ייצוג מורפולוגי של כל רכיבי המילה (צורני גזירה, צורני נטייה ואותיות השימוש) 	<ul style="list-style-type: none"> קריאה של מילים/צמדי מילים/משפטים מנוקדים כתיבה של מילים בודדות ושל צמדי מילים (מתוך משפטים) באמצעות הכתבה 	1
<ul style="list-style-type: none"> הבנת הנקרא מוערכת באמצעות יחידות שיח קצרות (מילים, משפטים וקטעים) ויחידות שיח ארוכות מהן – עד כ-250 מילים. הטקסטים מופיעים בכתב מלא ובניקוד חלקי. 	כ-50%	<p><u>ממדי ההבנה</u></p> <ul style="list-style-type: none"> הבנת המשמעות הגלויה בטקסט: איתור מידע הבנת המשתמע מתוך הטקסט: היסק והכללה על-פי הטקסט יישום, הערכה וביקורת 	<ul style="list-style-type: none"> הבנת הנקרא טקסטים קצרים הבנת הנקרא טקסטים ארוכים סיפור טקסט מידע 	2
כתיבה על-פי כותרת או על-פי איור או על-פי גריון אחר.	כ-20%	<p><u>ממדי ההערכה</u></p> <ul style="list-style-type: none"> תוכן מבנה לשון 	כתיבת סיפור / כתיבת רשמים	3
ידע לשוני נבדק בזיקה להבנת הנקרא ולהבעה בכתב, ולמטרות של חיפוש במילון ושל כתיב נכון.	כ-10%	<ul style="list-style-type: none"> הכרת המושגים המודגשים בתה"ל הבנת המשמעות של מבנים לשוניים שימוש תקין במבנים לשוניים 	<ul style="list-style-type: none"> סדר אלפביתי משפחות מילים התאם במין ובמספר סימני פיסוק מבנה משפט 	4

* תכנית הלימודים לבית הספר המ"מ והממ"ד "חינוך לשוני: עברית – שפה, ספרות ותרבות" (תשס"ג), ירושלים: האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך, התרבות והספורט.

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ב', התשע"א

נספח למפרט

.1	שליטה בצופן האלפביתי – פירוט ממדי הערכה
	<p>א. קריאה מדויקת של מילים/צמדי מילים/משפטים</p> <p>ב. כתיבת מילים המוכתבות על-ידי המורה מתוך משפטים בהכתבה ייכללו מילים שכיחות המייצגות חלקי דיבור שונים, כגון שמות עצם, שמות תואר, פעלים, מילות קישור, מילות יחס וכינויים.</p> <p><u>ייבדקו:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • איות מדויק של כל צלילי המילה • כתיב של אותיות השורש • כתיב של תחיליות וסופיות של מילים • כתיב של אותיות השימוש
.2	הבנת הנקרא – פירוט ממדי ההבנה
	<p>א. הבנת המשמעות הגלויה בטקסט: איתור מידע (כ-30%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט • זיהוי קְּשָׁרִים מפורשים של זמן ושל סיבה ותוצאה <p>ב. הבנת המשתמע מתוך הטקסט: היסק והכללה (כ-60%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת מילים וביטויים בהסתמך על הטקסט • הבנת קְּשָׁרִים לוגיים של זמן ושל סיבה ותוצאה שאינם מפורשים בטקסט • אֲחֻזָּר מידע: מיון פריטים המופיעים בטקסט ואָרְגוֹנָם • השוואה בין פרטי מידע • הבנת יחסים בין הדמויות בטקסט • הבנת רעיון/רעיונות מרכזיים המשתמעים מן הטקסט • הבנת התכונות של הדמויות על-פי הטקסט <p>ג. יישום, הערכה וביקורת (כ-10%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • העלאת השערות בהסתמך על הטקסט • הבעת עמדה אישית על הטקסט • הבעת עמדה אישית על הדמויות בטקסט ועל מעשיהן • יישום הנלמד מן הטקסט בהקשרים מוכרים

.3	הבעה בכתב – פירוט ממדי ההערכה
	<ul style="list-style-type: none"> • תוכן (כ-45%) <ul style="list-style-type: none"> א. כתיבה רלוונטית לנושא הכתיבה ולמטרתה ב. מודעות לנמען: הכללת המידע הדרוש לקורא ג. בכתבת סיפור – פיתוח התוכן: התפתחות העלילה (עלילה הכוללת אירוע מרכזי אחד לפחות והרחבות, כגון תיאור הסביבה ותיאור רגשות הגיבורים והיחסים ביניהם) • מבנה (כ-25%) <ul style="list-style-type: none"> א. התאמת המבנה לסוגה ב. יצירת רצף כרונולוגי בין האירועים ג. הצגת הכתוב וארגונו (כגון כתב קריא והפרדה בין מילים) • לשון (כ-30%) <ul style="list-style-type: none"> א. משלב לשון: שימוש בלשון ההולמת את השיח הכתוב ב. אוצר מילים מגוון ומתאים ג. תחביר: מבנה משפט תקין, התאם דקדוקי (יחיד-רבים; זכר-נקבה) ד. פיסוק: נקודה וסימן שאלה בסוף משפט ה. כתיב: כתיב תקין (ללא הבחנה בין כתיב מלא ובין כתיב חסר)
.4	ידע לשוני
	<ul style="list-style-type: none"> • הכרת הסדר האלפביתי, החיצוני והפנימי, שלפיו מסודרות המילים במילון עברי-עברי • זיהוי של משפחות מילים מאותו שורש • הכרת סיומות בזכר ובנקבה, ביחיד וברבים, בשם ובפועל (לרבות סיומות נקבה למילים בלשון זכר ולהפך) • הכרת התפקיד של נקודה ושל סימן שאלה והשימוש התקין בהם • כתיבת משפט תקין

2.א. מיפוי המבחן

תיאור המבחן

בתחילת חוברת המבחן מופיע שאלון קצר לתלמיד ובו שאלות העוסקות בתפיסה העצמית של התלמיד את יכולתו בקריאה ובכתיבה.

המשך המבחן כולל ארבעה נושאים:

א. שליטה בצופן האלפביתי

1. הכתבה של מילים וצירופי מילים (פריט 1)
2. שיוך מילים לקטגוריות – פענוח מילים (פריטים 2, 3, 4)

ב. הבנת הנקרא

I. הבנת הנקרא בטקסט קצר

1. השלמת משפטים (פריטים 5א, 5ב, 5ג, 6א, 6ב, 6ג, 6ד, 6ה)
2. טקסט שימושי קצר (פריטים 18א, 18ב, 18ג, 18ד)

II. הבנת הנקרא בטקסט ארוך

טקסט מידע (פריטים 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13א, 13ב, 13ג, 14)

ג. ידע לשוני

(פריטים 15א, 15ב, 15ג, 16א, 16ב, 19)

ד. הבעה בכתיב

כתיבת סיפור על-פי רצף תמונות (פריט 17)

הטבלה שלהלן מציגה את מיפוי הפריטים של הסיפור לפי ממדי ההבנה.

הפריטים של הסיפור		
7, 9, 10, 11, 13א, 13ב, 13ג	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	ממדי ההבנה
8, 12	הבנת המשתמע מתוך הטקסט	
14	יישום, הערכה וביקורת	

הטבלאות שלהלן מציגות את מיפוי פריטי המבחן. בעבור כל פריט מצוינים סוג הפריט, מטרתו/ממד ההבנה שלו ומקומו בתכנית הלימודים.

הנושא: שליטה בצופן האלפביתי

מתוך תכנית הלימודים	מטרת הפריט	סוג הפריט והמשימה
ידע לשוני (פרק ג', עמ' 68–72) הישגים נדרשים: 3, 8	כתיבת מילים וצירופי מילים בדיקת השליטה של התלמיד – בייצוג גרפי פונטי של כל המילה ברצף תקין – בייצוג מורפולוגי אורתוגרפי של כל רכיבי המילה (צורני גזירה, צורני נטייה ואותיות השימוש)	1. פתוח הכתבה של מילים ושל צירופי מילים
		2. סגור הקיפו את כל המילים הקשורות לחגים.
ידע לשוני (פרק ג', עמ' 68–72) הישגים נדרשים: 4, 8	פענוח מילים בדיקת השליטה של התלמיד בזיהוי מדויק של מילים בודדות ובהבנתן	3. סגור הקיפו את כל המילים הקשורות לאכל.
		4. סגור הקיפו את כל השמות של הצבעים.

הנושא: הבנת הנקרא הבנת הנקרא בטקסט קצר

מתוך תכנית הלימודים	מטרת הפריט	סוג הפריט והמשימה
ידע לשוני (פרק ג', עמ' 68–72) הישגים נדרשים: 3, 4, 8	השלמת מילים במשפט בדיקת השליטה של התלמיד בהשלמת מילה חסרה מתוך מחסן מילים, המתאימה למשפט מבחינה סמנטית ומבחינה תחבירית	5א. 5ב. 5ג. סגור העתיקו מתוך מחסן המילים את המילה החסרה במשפט.
		6א. 6ב. 6ג. 6ד. 6ה. פתוח קראו את הקטע והשלימו את המילים החסרות בו.

הנושא: הבנת הנקרא

הבנת הנקרא בטקסט ארוך

טקסט מידע – "דולפינים"

מתוך תכנית הלימודים	מטרת הפריט	סוג הפריט והמשימה
<p>טקסטים למטרות מידע, תיאור והסבר (פרק ג', עמ' 24–33)</p> <p>קריאה (עמ' 75–76)</p> <p>הישגים נדרשים: 4, 5</p>	<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט:</p> <p>איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט</p>	<p>7. פתוח</p> <p>השלימו את המשפט: הדולפינים בלהקה משתפים פעולה זה עם זה כדי: וכדי:</p>
	<p>הבנת המשתמע מתוך הטקסט:</p> <p>הבנת מילה בהסתמך על הטקסט</p>	<p>8. ר"ב</p> <p>בקטע כתוב שלהקת דולפינים נתקלת בלהקה של דגים. למה הכוונה במילה נתקלת?</p>
	<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט:</p> <p>זיהוי קשר מפורש של סיבה ותוצאה</p>	<p>9. ר"ב</p> <p>הקיפו את התשובה הנכונה. כאשר הדולפינים מחפשים מזון הם מתאספים יחד כי כך-</p>
	<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט:</p> <p>איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט</p>	<p>10. פתוח</p> <p>איך הדולפינים הבוגרים מגנים על הגורים שבלהקה בשעת סכנה?</p>
	<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט:</p> <p>איתור פרט מידע מפורש בטקסט</p>	<p>11. פתוח</p> <p>איך הדולפינים עוזרים לדייגים לדוג דגים?</p>
	<p>הבנת המשתמע מתוך הטקסט:</p> <p>הבנת מילה בהסתמך על הטקסט</p>	<p>12. ר"ב</p> <p>בקטע כתוב שהדגים נלכדים ברשת. מה פירוש המילה נלכדים במשפט הזה?</p>
	<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט:</p> <p>איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט</p>	<p>13. א. 13. ב. 13. ג.</p> <p>סגור</p> <p>ענו על שלוש השאלות שלפניכם. הקיפו כן או לא ליד כל אחת מהן.</p>
	<p>יישום, הערכה וביקורת:</p> <p>יישום הנלמד מן הטקסט בהקשר שהוצג בשאלה</p>	<p>14. פתוח</p> <p>דולפין צעיר התרחק מאוד מהלהקה ושחה לבדו. כתבו לפי הקטע כיצד יוכל הדולפין למצוא את הלהקה.</p>

הנושא: ידע לשוני		
מתוך תכנית הלימודים	מטרת הפריט	סוג הפריט והמשימה
ידע לשוני (פרק ג', עמ' 68–73) הישגים נדרשים: 3, 4, 8	ידע לשוני בהקשר טקסטואלי: הכרת מילים מאותו שורש והכרת צורני הנטייה	15. א. 15. ב. 15. ג. פתוח השלימו את הקטע במילים מאותה המשפחה של המילים המודגשות .
	ידע לשוני בהקשר טקסטואלי: הכרת מבנה תקין של משפט	16. א. 16. ב. פתוח סדרו את כל המילים שבמחסן למשפט.
ידע לשוני (פרק ג', עמ' 68–73) הישגים נדרשים: 8	ידע לשוני: הכרת הסדר האלפביתי, החיצוני והפנימי, שלפיו מסודרות המילים במילון עברי-עברי	19. פתוח כתבו את כל המילים שלפניכם לפי סדר האלף-בית .

הנושא: הבעה בכתב		
מתוך תכנית הלימודים	ממדי ההערכה	סוג הפריט והמשימה
טקסטים למטרות סיפור (פרק ג', עמ' 48–51) מלאכת הכתיבה (פרק ג', עמ' 77–78) הישגים נדרשים: 2, 3, 8	הבעה בכתב תוכן, מבנה ולשון (על-פי המפרט)	17. פתוח כתבו סיפור לפי התמונות.

הנושא: הבנת הנקרא הבנת הנקרא בטקסט קצר טקסט שימושי קצר – מודעה		
מתוך תכנית הלימודים	מטרת הפריט	סוג הפריט והמשימה
טקסטים למטרות הפעלה: (פרק ג', עמ' 43–45) ידע לשוני (פרק ג', עמ' 68–73) הישגים נדרשים: 4, 5	הבנת טקסט שימושי: איתור פרטי מידע מפורשים ושאינם מפורשים בטקסט	18. א. 18. ב. 18. ג. 18. ד. פתוח קראו את המודעה וענו על השאלות.

פרק ב': הנחיות להעברת המבחן

פרק זה מכיל מידע שמטרתו לסייע לבית־הספר להיערך מראש לקראת ההעברה של מבחן המיצ"ב הפנימי. המידע מתייחס למועד העברת המבחן בכיתה, לשמירה על סודיות המבחנים, להתייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים, לאופן העברת המבחן בכיתה, להתאמת המבחן לצורכי בית הספר ועוד. **חשוב לקרוא פרק זה לפני העברת המבחן בבית־הספר ולהיערך בהתאם.**

ב.1 היערכות לקראת העברת המבחן

נוסח המבחן: ערכה זו עוסקת בנוסח אחד בלבד של המבחן, שהוא הנוסח שיועבר לתלמידים. הטקסט המופיע בנוסח זה הוא טקסט מידע.

מועד העברת המבחן: מבחן זה מיועד להעברה לקראת סוף שנת הלימודים של כיתה ב'. יש לקיים את המיצ"ב הפנימי בבית־הספר **ביום חמישי, כ"ב באייר תשע"א, 26 במאי 2011**, או בטווח של עד חמישה ימי לימודים ממועד זה (באישור המנהל).

הודעה לתלמידים: מומלץ להודיע מראש לתלמידים בכיתות הנבחרות על מועד המבחן, על היקף החומר הנכלל בו ועל השימושים שייעשו בתוצאותיו, וזאת בהתאם להחלטת בית־הספר (האם הציון יימסר לתלמיד, האם הציון יתבטא בתעודה, האם תישלח הודעה להורים וכדומה).

היערכות לבחינת תלמידים בעלי צרכים מיוחדים: ההיערכות ליום הבחינה כוללת התייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים. קריאה וכתיבה הן אבני היסוד של הוראת שפת אם, ולכן ההיערכות המיוחדת תהיה רלוונטית רק במקרים שבהם בית־הספר מאשר לתלמידים תנאי היבחנות מותאמים, כפי שמפורט להלן בסעיף ב.2. בהתאם לכך, בית־הספר צריך להכין מראש אמצעי בחינה מיוחדים (למשל, חוברות מוגדלות לתלמידים שיש להם קשיי ראייה), וליידע את התלמידים בנוגע להתאמות שיקבלו (למשל, כיתה שקטה, הפסקות במהלך המבחן והארכת זמן) ועל אודות ההתאמות שלא יקבלו (הקראת שאלות ו/או הכתבה שלהן). בסעיף ב.2 מפורטים קבוצות התלמידים בעלי הצרכים המיוחדים ואופן ההתייחסות אליהן במיצ"ב הפנימי.

החזרת המבחנים לתלמידים: אפשר להחזיר לתלמידים את מחברות המבחן כשבועיים לאחר מועד העברת המבחן (מטעמי שמירת סודיות).

ב.2 התייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים

הסעיף הזה עוסק בהתאמות האפשריות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים במסגרת המיצ"ב הפנימי². יש לאפשר לתלמידים האלה להיבחן בתנאים נאותים והוגנים, כדי שיוכלו לבטא את יכולותיהם הלימודיות במלואן, וזאת בלי לפגוע באיכות המדידה המתבצעת על-ידי המבחן. במבחן בשפת אם, אחת המטרות היא לבדוק את שליטתם של התלמידים **בהפקת משמעות מטקסט כתוב**. במקרה זה, התאמה מסוג הקראה תפגע במהות המדידה, ולכן מומלץ **שלא לאפשר הקראת שאלות ו/או כתיבת תשובות התלמידים על-ידי המורה**. תלמידים בעלי צרכים מיוחדים יתמודדו כמיטב יכולתם עם פענוח טקסטים בעזרת הכלים העומדים לרשותם. עם זאת, בית-הספר יכול לשקול אם לאפשר להם התאמות אחרות, כגון היבחות בכיתה שקטה, מתן הפסקות במהלך המבחן והארכת זמן.

להלן פירוט אופן ההתייחסות לקבוצות של תלמידים בעלי צרכים מיוחדים:

תלמידים הלומדים בכיתות של החינוך המיוחד: המבחן נועד לבדוק את רמת השליטה של התלמידים בחומר הלימודים על-פי תכנית הלימודים הכללית. לכן בית-הספר יכול לאפשר, על-פי שיקול דעתו, התאמות בהתאם לתח"י (תכנית חינוכית יחידנית) של כל תלמיד. עם זאת, בדומה למיצ"ב החיצוני, אין חובה לבחון את התלמידים האלה.

תלמידים עולים חדשים הנמצאים פחות משנה אחת בארץ ותלמידים בכיתות אולפן או בכיתות קלט: המבחן נועד לבדוק את רמת השליטה בחומר הלימודים של תלמידים השולטים בשפת המבחן. על כן, מבחן זה אינו מתאים לאוכלוסיית התלמידים הזאת. עם זאת, בית-הספר רשאי לשקול את האפשרות לבחון את התלמידים האלה בתנאים מותאמים, על-פי מידת שליטתם בשפה ועל-פי יכולתם להבין כהלכה טקסט כתוב.

תלמידים עולים חדשים הנמצאים בארץ בין שנה אחת לשלוש שנים: התלמידים האלה ייבחנו בכיתות הרגילות וללא התאמות.

תלמידים בכיתות רגילות הזכאים לתמיכה מתכנית השילוב: ההחלטה כיצד ייבחנו תלמידי השילוב במיצ"ב הפנימי נתונה לשיקול דעתו של צוות בית-הספר. מאחר שהמבחן מבוסס על תכנית הלימודים הכללית, ייתכן שאינו מתאים להיקף הלמידה של התלמידים האלה. עם זאת, יש להכיר בחשיבות הרגשית והחברתית של עצם השתתפותם במבחן עם עמיתיהם לכיתה. לכן, צוות בית-הספר צריך לשקול כיצד לבחון אותם, וזאת בהתאם ליכולותיהם הקוגניטיביות, הרגשיות והחברתיות, ובהתאם לתח"י של כל תלמיד. כמו כן, בית-הספר יכול לפטור אותם מחלקים מסוימים של המבחן או משאלות קשות, או לפצל בעבורם את המבחן לכמה מקטעים.

² במבחני המיצ"ב החיצוני ניתנו תנאים אחידים, על-פי המוגדר בחוזה מנכ"ל "הוראות קבע" סח/3(א) סעיף 3-4.1 בנושא התאמות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים במבחנים ארציים (המיצ"ב/ב"מאה מושגים"/מבחני החמ"ד) בבתי-הספר היסודיים ובחטיבות הביניים.

תלמידים בעלי לקויות למידה שאינם זכאים לתמיכה מתכנית השילוב: בקבוצה זו נכללים תלמידים שאינם זכאים לתמיכה מתכנית השילוב (בין שעברו אבחון בידי גורם חיצוני ובין שלא), אך מתמודדים עם קשיי למידה, בעיקר בקריאה ובכתיבה. תלמידים אלה ייבחנו בכיתה הרגילה בלי התאמות מיוחדות, ויש לעודד אותם לענות על שאלות רבות ככל האפשר. במקרים שבהם יעלה הצורך, אפשר לתת לתלמידים אלה התאמות כמפורט לעיל ובלבד שלא יכללו הקראה או הכתבה.

תלמידים בעלי קשיי ראייה: תלמידים אלה ייבחנו בכיתה הרגילה ויקבלו חוברת מבחן מוגדלת. על בית־הספר להיערך מראש לצילום החוברת בהגדלה.

תלמידים בעלי לקויות שמיעה: תלמידים אלה פטורים מן ההכתבה המועברת לכל הכיתה. מומלץ להעביר להם חלק זה של המבחן במתכונת שבה נוהגים לעבוד עמם בדרך כלל בבית־הספר.

3.ב הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה

בסעיף הזה מוצגות הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה. העברת המבחן על-פי הנחיות אחידות תתרום להבטחת מהימנות המבחן, ותיתן לכל תלמיד הזדמנות שווה לבטא את ידיעותיו ואת מידת שליטתו בחומר הלימודים.

שעת העברת המבחן ומשכו

- מומלץ לקיים את המבחן בשעות שבהן התלמידים ערניים, ושאינן בסביבה גורמים העלולים להפריע להם. המיצ"ב החיצוני מתקיים בשעות השלישית והרביעית של יום הלימודים, ומומלץ להעביר גם את המבחן הפנימי בשעות האלה.
- הזמן המוקצב למבחן המועבר בשלמותו הוא **90 דקות**. משך זמן זה תוכנן כך שהתלמידים יוכלו להשיב בנינוחות על כל שאלות המבחן. אם תלמידים יזדקקו לכמה דקות נוספות כדי להשלים את המבחן, אפשר לתת להם תוספת זמן קצרה, בכפוף להחלטת בית-הספר. לפני התחלת המבחן יש להודיע לתלמידים על משך הזמן העומד לרשותם, אולם אין לזרז את התלמידים במהלך המבחן ואין לכתוב על הלוח את משך הזמן הנותר לסיום המבחן.

סיום המבחן לפני תום הזמן המוקצב: בית-הספר יקבע אם התלמידים שסיימו את המבחן לפני תום הזמן המוקצב יישארו בכיתה או יצאו החוצה. רצוי לעודד את התלמידים האלה לבדוק שוב את תשובותיהם, ורק לאחר מכן למסור את מחברותיהם. שימו לב, בסוף חוברת המבחן מצורפים דפים ריקים שאפשר לצייר עליהם.

תלמידים הזכאים לתנאי מבחן מותאמים: תלמידים אלה יקבלו את התנאים המפורטים בסעיף 2.ב שלעיל (למשל, חוברות מבחן מוגדלות והיבחנות בכיתה שקטה).

ההשגחה בכיתה:

- מחנכת הכיתה תשגיח על התלמידים בשעת המבחן ותסייע בהעברתו. להלן פירוט תפקידיה:
1. להעביר את המבחן לפי ההנחיות המפורטות בסעיפים הבאים ("הנחיות לתלמידים לפני חלוקת המבחן", "הנחיות לתלמידים לאחר חלוקת המבחן").
  2. ליצור אווירת עבודה שקטה ונינוחה, ללא לחץ של זמן, שתאפשר לתלמידים לבטא את הידע שלהם בצורה הטובה ביותר.
  3. לפקח על המהלך התקין של המבחן ולשמור על הסדר ועל טוהר הבחינה.
  4. לוודא שכל תלמיד עובד באופן עצמאי.
  5. לסייע לתלמידים בפתרון בעיות טכניות (דפוס לא ברור, חוברת פגומה וכדומה), או בפתרון בעיות אישיות שאינן קשורות לתוכן המבחן (מתן אישור לאכול ולשתות במהלך המבחן על-פי מדיניות בית-הספר, טיפול בבעיות חריגות וכו').
  6. לעודד את התלמידים להשיב על כל שאלות המבחן, ולבקש מהם לבדוק את תשובותיהם לפני הגשת המבחן למורה.
  7. לתעד את שאלות התלמידים העולות בזמן המבחן. אחת המטרות של המבחן הפנימי היא לסייע למורה למפות את הידיעות של התלמידים ואת הקשיים שלהם. על-פי השאלות של התלמידים ועל-פי תוצאות המבחן תוכל המורה לפתח תובנות פדגוגיות ולהסיק מסקנות שישפיעו על אופן ההוראה בכיתה.

הנחיות לתלמידים לפני חלוקת המבחן:

1. יש להסביר לתלמידים את מטרת המבחן.
2. יש לציין שהמבחן מורכב משאלות מסוג רב-בררה (ר"ב), משאלות סגורות ומשאלות פתוחות. בשאלות מסוג רב-בררה יש תשובה נכונה אחת ועל התלמידים לסמן אותה. בשאלות הסגורות יש לסמן/לכתוב את התשובות הנכונות. בשאלות הפתוחות יש לכתוב את התשובה במקום המיועד לכך.
3. יש להסביר לתלמידים מה יהיה עליהם לעשות אם יסיימו את המבחן לפני הזמן. אפשר להציע להם לצייר על הדפים הריקים המצורפים בסוף החוברת, או לעסוק בכל פעילות אחרת לפי שיקול הדעת של המורה.
4. יש לבקש מהתלמידים להתייחס למבחן ברצינות המרבית ולהשיב על כל השאלות. יש להציע להם לנסות ולהשיב על כל שאלה, גם אם נדמה להם שאינם יודעים את התשובה או שאינם בטוחים שתשובתם נכונה.
5. יש להסביר לתלמידים את נוהלי ההתנהגות בשעת המבחן (יציאה לשירותים, אכילה, שאילת שאלות וכו').

הנחיות לתלמידים לאחר חלוקת המבחן:

1. יש להנחות את התלמידים לפתוח את החוברת בעמוד 2 (עמוד השאלון) ולהקריא להם את השאלות בקול רם. כדאי לעבור בין התלמידים ולוודא שאכן הם סימנו את תשובותיהם.
2. לאחר שכל התלמידים סיימו להשיב על השאלון שבעמודים 2 ו-3, יש להנחות אותם לעבור לעמוד 4 (הכתבה) ולוודא כי אכן הם עשו כך.
3. הנחיות להכתבה:
לפני ההכתבה יש לומר לתלמידים:

"נתחיל בהכתבה. תחילה אקריא לכם משפט ואל תכתבו אותו. אחר־כך אומר לכם מילה או צירוף מילים מתוך המשפט, ואתם תכתבו אותם במקום המתאים. אל תתייעצו עם חבריכם. אקריא לכם את המילה פעמיים, ואם לא תספיקו לכתוב אותה, אקריא לכם אותה שוב".

דוגמה להכתבת מילים בהכתבה (למורה בלבד – לא להקראה לתלמידים)

יש להקריא לתלמידים את המשפט בשלמותו:

"רוחות נְשָׁבוּ כל הלילה".

לאחר מכן יש לומר:

פְּתַבו "נְשָׁבוּ".

יש לחזור ולומר "נְשָׁבוּ".

* לפי הצורך, יש להקריא את המילה פעם נוספת.

יש להקפיד על הגייה מדויקת בעת הקריאה.

המילים וצירופי המילים להכתבה מופיעים בסעיף ג.1, בתוך המחווון למבחן, בעמ' 24.

פרק ג': הנחיות לבדיקת המבחן

פרק זה כולל מידע שיסייע לצוות בית-הספר בבדיקת המבחן ובציינונו. הפרק מציג את המחוון ואת ההנחיות לשימוש בו וגם הנחיות הנוגעות לחישוב הציונים על-ידי שימוש בכלי עזר שונים. כמו-כן, מוצגות בפרק הצעות לחישוב הציונים בהתאם לצורכי בית-הספר ומוצגים הסברים על ההשוואה בין הנתונים של בית-הספר ובין הנתונים של כלל בתי-הספר דוברי העברית.

ג.1 המחוון וההנחיות לשימוש בו בעת בדיקת המבחנים

לנוחיות המורים, נעשה מאמץ לפתח מחוון מפורט ככל האפשר. המחוון מציין את סוג הפריט (רב-בררה/פתוח/סגור), את התשובה הנכונה לכל פריט, לרבות תיאור של רמות הביצוע האפשריות, ואת טווח הערכים לתשובה.

שימו לב,

- בעמודה שכותרתה "אפשרויות הציון", הערכים או טווח הערכים מתייחסים לאפשרויות הניקוד (אותן אפשרויות מופיעות גם בדף ריכוז הציונים). אם, למשל, כתוב כי הניקוד הוא 0-2, התלמיד יכול לקבל אפס נקודות, נקודה אחת או 2 נקודות. אם כתוב 2,0, התלמיד יכול לקבל אפס נקודות או 2 נקודות, ללא ניקוד ביניים.
- יש לתת ניקוד לכל שאלה בנפרד.
- בכל שאלות המבחן אם התלמיד לא כתב תשובה או לא סימן תשובה, יש לתת לו ציון 0.
- **בפריטים הפתוחים** (בניית תשובה) ו**בפריטים הסגורים** יש להעריך את התשובה לפי ההנחיות המפורטות במחוון. **בפריטים הפתוחים** אם התלמיד כתב יותר ממספר התשובות הנדרש, ייבדקו רק אלה הנדרשות, לפי סדר כתיבתן.
- **בפריטים מסוג רב-בררה** (ר"ב) אם התלמיד סימן יותר מתשובה אחת, יש לתת לו ציון 0.

מחווון למבחן בעברית לכיתה ב', מיצ"ב פנימי, התשע"א

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון																																							
		פרק ראשון: הכתבה																																								
1	פתוח כתיבת מילים וצירופי מילים	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">מס'</th> <th style="text-align: center;">המשפטים</th> <th style="text-align: center;">המילים שייכתבו על-ידי התלמידים</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">.1</td> <td>קראנו סיפור יפה על חֲבָרוֹת בין שכנים.</td> <td>חֲבָרוֹת</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.2</td> <td>אחותי הקטנה היא כמעט בת שנה.</td> <td>הקטנה</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.3</td> <td>הסברתי לאחותי הקטנה איך לכתוב את שְׁמָה.</td> <td>לְאִחוֹתַי</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.4</td> <td>כְּשֶׁהִדְלַקְתִּי את האור בחדר מצאתי את הכדור.</td> <td>כְּשֶׁהִדְלַקְתִּי</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.5</td> <td>הגעתי לבית-הספר וְנִכְנַסְתִּי לכיתה בְּזִמְנִי.</td> <td>וְנִכְנַסְתִּי</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.6</td> <td>טיפות גדולות של גשם ירדו לי על האף.</td> <td>טיפות</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.7</td> <td>הבלון התגלגל על הדשא וְהִתְפּוּצָץ.</td> <td>וְהִתְפּוּצָץ</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.8</td> <td>אני אוהב לכְּתוֹב סיפורים מצחיקים.</td> <td>לְכַתּוֹב</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.9</td> <td>בְּקִיץ אנחנו מתפללים "מוריד הטל".</td> <td>בְּקִיץ</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.10</td> <td>הרופאות וְהָאֲחִיוֹת לובשות תְּלַבוּשֶׁת בצבע לבן.</td> <td>תְּלַבוּשֶׁת</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.11</td> <td>קיבלנו את פני האורח בְּשִׂמְחָה.</td> <td>בְּשִׂמְחָה</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.12</td> <td>אחותי ואני הכנו לאימא הַפְתָּעָה.</td> <td>הַפְתָּעָה</td> </tr> </tbody> </table>	מס'	המשפטים	המילים שייכתבו על-ידי התלמידים	.1	קראנו סיפור יפה על חֲבָרוֹת בין שכנים.	חֲבָרוֹת	.2	אחותי הקטנה היא כמעט בת שנה.	הקטנה	.3	הסברתי ל אחותי הקטנה איך לכתוב את שְׁמָה.	לְאִחוֹתַי	.4	כְּשֶׁהִדְלַקְתִּי את האור בחדר מצאתי את הכדור.	כְּשֶׁהִדְלַקְתִּי	.5	הגעתי לבית-הספר וְנִכְנַסְתִּי לכיתה בְּזִמְנִי.	וְנִכְנַסְתִּי	.6	טיפות גדולות של גשם ירדו לי על האף.	טיפות	.7	הבלון התגלגל על הדשא וְהִתְפּוּצָץ .	וְהִתְפּוּצָץ	.8	אני אוהב ל כְּתוֹב סיפורים מצחיקים.	לְכַתּוֹב	.9	בְּקִיץ אנחנו מתפללים "מוריד הטל".	בְּקִיץ	.10	הרופאות וְהָאֲחִיוֹת לובשות תְּלַבוּשֶׁת בצבע לבן.	תְּלַבוּשֶׁת	.11	קיבלנו את פני האורח בְּשִׂמְחָה .	בְּשִׂמְחָה	.12	אחותי ואני הכנו לאימא הַפְתָּעָה .	הַפְתָּעָה	
מס'	המשפטים	המילים שייכתבו על-ידי התלמידים																																								
.1	קראנו סיפור יפה על חֲבָרוֹת בין שכנים.	חֲבָרוֹת																																								
.2	אחותי הקטנה היא כמעט בת שנה.	הקטנה																																								
.3	הסברתי ל אחותי הקטנה איך לכתוב את שְׁמָה.	לְאִחוֹתַי																																								
.4	כְּשֶׁהִדְלַקְתִּי את האור בחדר מצאתי את הכדור.	כְּשֶׁהִדְלַקְתִּי																																								
.5	הגעתי לבית-הספר וְנִכְנַסְתִּי לכיתה בְּזִמְנִי.	וְנִכְנַסְתִּי																																								
.6	טיפות גדולות של גשם ירדו לי על האף.	טיפות																																								
.7	הבלון התגלגל על הדשא וְהִתְפּוּצָץ .	וְהִתְפּוּצָץ																																								
.8	אני אוהב ל כְּתוֹב סיפורים מצחיקים.	לְכַתּוֹב																																								
.9	בְּקִיץ אנחנו מתפללים "מוריד הטל".	בְּקִיץ																																								
.10	הרופאות וְהָאֲחִיוֹת לובשות תְּלַבוּשֶׁת בצבע לבן.	תְּלַבוּשֶׁת																																								
.11	קיבלנו את פני האורח בְּשִׂמְחָה .	בְּשִׂמְחָה																																								
.12	אחותי ואני הכנו לאימא הַפְתָּעָה .	הַפְתָּעָה																																								

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		<p>בבדיקת ההכתבה מסווגים את השגיאות וסופרים את מספר השגיאות בכל סוג.</p> <p>סיווג השגיאות וספירתן</p> <p>השגיאות מתחלקות לשלוש קטגוריות עיקריות: (א1) שגיאות מסוג החלפות הומופוניות באותיות השורש או באותיות הבסיס של המילה. (ב1) שגיאות מסוג החלפות הומופוניות בצורני הגזירה, בצורני הנטייה או באותיות השימוש. החלפות הומופוניות הן החלפות באותיות שוות צליל בין האותיות: ט-ת, פ-ק, ח-כ, ס-ש, ב-ו, א-ה-ע וגם א-ה-י-ע. (ג1) שגיאות שאינן מסוג החלפות הומופוניות.</p> <p>בצעו את הפעולות הבאות:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. סווגו את השגיאות לפי הטבלה שלהלן. 2. ספרו את השגיאות בכל סוג של שגיאה. 3. ספרו את המילים שלא נכתבו כלל (ד1). 4. הקלידו את המספרים שהתקבלו. 	
		פירוט סוגי השגיאות	
א1.	שגיאות מסוג החלפות הומופוניות באותיות השורש או באותיות הבסיס		
	פתוח	שגיאות באותיות השורש , לדוגמה:	30-0
	הכתבה	<ul style="list-style-type: none"> - כברות (חברות) - הקתנה (הקטנה) - כשהדלקתי (כשהדלקתי) - בקעיץ (בקיעץ) - בסמחה (בשמחה) 	
		שגיאות באותיות הבסיס , לדוגמה:	
		<ul style="list-style-type: none"> - להכותי (לאחותי) - טיפות (טיפות) 	
ב1.	שגיאות מסוג החלפות הומופוניות בצורני הגזירה, בצורני הנטייה או באותיות השימוש		
	פתוח	שגיאות בצורני הגזירה , לדוגמה:	30-0
	הכתבה	<ul style="list-style-type: none"> - חברוט (חברות) - כשאדלקתי (כשהדלקתי) - עתפוצץ (התפוצץ) - טלבושת (תלבושת) - תלבושט (תלבושת) - אפתעה (הפתעה) 	
		שגיאות בצורני הנטייה , לדוגמה:	
		<ul style="list-style-type: none"> - לאחותי (לאחותי) - כשהדלקטי (כשהדלקתי) - טיפוט (טיפות) 	
		שגיאות באותיות השימוש , לדוגמה:	
		<ul style="list-style-type: none"> - אקטנה (הקטנה) - קשהדלקתי (כשהדלקתי) 	

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון על-פי רמות הביצוע/התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
ג1.		שגיאות שאינן מסוג החלפות הומופוניות	
	פתוח הכתבה	<p><u>השמטת עיצורים ותנועות</u>, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - בקץ (בקיץ) - כשהדלקת (כשהדלקתי) - הפעה (הפתעה) <p><u>הוספת עיצורים ותנועות/החלפת עיצורים ותנועות</u>, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כשהדלקתיה (כשהדלקתי) - כשנדלקתי (כשהדלקתי) <p><u>שגיאות פונטיות</u>, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כשהתלקתי (כשהדלקתי) - כשהידלקתי (כשהדלקתי) <p><u>שיכול אותיות</u>, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כשהלדקתי (כשהדלקתי) <p><u>החלפת אות סופית באות רגילה</u>, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - והתפוצצ (והתפוצץ) <p><u>הפרדת אותיות השימוש מן המילה והפרדת אותיות בתוך המילה</u>, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כש_הדלקתי (כשהדלקתי) - הפ_תעה (הפתעה) - תל_בושת (תלבושת) 	30-0
ד1.		מספר המילים שלא נכתבו כלל	
			12-0

הערה: לא ייחשבו שגיאות:

- כשהידלקתי (כשהדלקתי)
- וניכנסתי (ונכנסתי)
- והיתפוצץ (והתפוצץ)
- תילבושת (תלבושת)
- טפות (טיפות)
- תלבשת (תלבושת)

השלב השני - סיכום המספר הכולל של השגיאות ומתן ציון

בצעו את הפעולות הבאות:

1. סכמו את מספר השגיאות הכולל ($1א + 1ב + 1ג$).
2. הוסיפו למספר שהתקבל את מספר המילים שלא נכתבו כלל (ד1).
3. המירו את המספר שהתקבל בציון לפי טבלת ההמרה שלהלן.
4. כתבו את הציון שהתקבל.

טבלת המרה של המספר הכולל של השגיאות בציון

המספר הכולל של השגיאות	הציון
1-0	15
2	14
3	13
4	12
5	11
6	10
7	9
8	8
9	7
10	6
11	5
12	4
13	3
14	2
15	1
16 ומעלה	0

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
		פרק שני: שיוך מילים לקטגוריות - הקיפו את המילים המתאימות	
2	סגור פענוח מילים	<p>2 = הקפת שלוש המילים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • תחפושת • סוכה • שופר <p>1 = הקפת שתי מילים מבין הנ"ל/הקפת שתי מילים מבין הנ"ל ועוד מילה אחת שגויה/הקפת שלוש המילים הנ"ל ועוד מילה אחת שגויה.</p> <p>הערה: סימון קו מתחת לתשובה הנכונה ייחשב תשובה נכונה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לרבות הקפת מילה אחת מבין הנ"ל/הקפת שלוש המילים הנ"ל ועוד שתי מילים שגויות/הקפת שלוש מילים שגויות.</p>	2-0
3	סגור פענוח מילים	<p>2 = הקפת שלוש המילים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • חומוס • לחמניות • אטריות <p>1 = הקפת שתי מילים מבין הנ"ל/הקפת שתי מילים מבין הנ"ל ועוד מילה אחת שגויה/הקפת שלוש המילים הנ"ל ועוד מילה אחת שגויה.</p> <p>הערה: סימון קו מתחת לתשובה הנכונה ייחשב תשובה נכונה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לרבות הקפת מילה אחת מבין הנ"ל/הקפת שלוש המילים הנ"ל ועוד שתי מילים שגויות/הקפת שלוש מילים שגויות.</p>	2-0
4	סגור פענוח מילים	<p>2 = הקפת שלושת השמות:</p> <ul style="list-style-type: none"> • צהוב • אפור • תכלת <p>1 = הקפת שתי מילים מבין הנ"ל/הקפת שתי מילים מבין הנ"ל ועוד מילה אחת שגויה/הקפת שלוש המילים הנ"ל ועוד מילה אחת שגויה.</p> <p>הערה: סימון קו מתחת לתשובה הנכונה ייחשב תשובה נכונה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לרבות הקפת מילה אחת מבין הנ"ל/הקפת שלוש המילים הנ"ל ועוד שתי מילים שגויות/הקפת שלוש מילים שגויות.</p>	2-0

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
		<u>פרק שלישי: השלמת משפטים</u>	
5	סגור השלמת משפטים	א. 2 = כתיבת המילה אבל . 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
	סגור השלמת משפטים	ב. 2 = כתיבת המילה אחרי . 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
	סגור השלמת משפטים	ג. 2 = כתיבת המילה מפני . 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
		הערה לשאלה 5, סעיפים א, ב ו-ג : הקפת המילים הנכונות (במקום כתיבתן) תיחשב תשובה נכונה.	

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
6	פתוח	א. 1 = כתיבת מילה אחת המתאימה למשפט מבחינה סמנטית ומבחינה תחבירית, כגון קראתי/ אמרתי/ צעקתי. 0 = כל תשובה אחרת, כגון קמתי/ הלכתי.	1,0
	פתוח	ב. 1 = כתיבת מילה אחת המתאימה למשפט מבחינה סמנטית ומבחינה תחבירית, כגון מתחת/ שבאה. 0 = כל תשובה אחרת.	1,0
	פתוח	ג. 1 = כתיבת מילה אחת המתאימה למשפט מבחינה סמנטית ומבחינה תחבירית, כגון באה/ ניגשה/ רצה/ התקרבה/ חייכה/ צחקה/ קמה. 0 = כל תשובה אחרת, כגון הסתכלה.	1,0
	פתוח	ד. 1 = כתיבת מילה אחת המתאימה למשפט מבחינה סמנטית ומבחינה תחבירית, כגון ראינו/ מצאנו/ היה/ היה שם/ היה שום. 0 = כל תשובה אחרת.	1,0
	פתוח	ה. 1 = כתיבת המילה עד/ היטב עד/ בשקט עד. 0 = כל תשובה אחרת.	1,0
			הערות לשאלה 6, סעיפים א, ב, ג, ד ו-ה: 1. השלמה בשתי מילים המתאימות למשפט מבחינה סמנטית ומבחינה תחבירית, תיחשב תשובה נכונה, לדוגמה: א. ... הלכתי ואמרתי לאימא... 2. כתיבת מילים מתאימות בשגיאות כתיב תיחשב תשובה נכונה (למשל: מטחת). 3. השלמה במילה או במילים מן השפה הדבורה תיחשב תשובה נכונה.

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
		פרק רביעי: טקסט מידע – "דולפינים"	
7	פתוח המשמעות הגלויה	4 = תשובה הכוללת שתי השלמות נכונות של המשפט: 1. לחפש מזון/למצוא מזון. 2. להגן זה על זה/לשמור על הגורים. 2 = תשובה הכוללת השלמה אחת נכונה של המשפט. 0 = כל תשובה אחרת, כגון לאכול, מזון.	4,2,0
8	ר"ב הבנת המשתמע	4 = תשובה נכונה: (3) פוגשת פתאום 0 = כל תשובה אחרת.	4,0
9	ר"ב המשמעות הגלויה	3 = תשובה נכונה: (4) הם יכולים לתפוס בקלות את הדגים. 0 = כל תשובה אחרת.	3,0
10	פתוח המשמעות הגלויה	4 = תשובה הכוללת את נושא ההקפה/יצירת המעגל סביב/ליד הגורים ו/או האימהות, לדוגמה: - דולפינים בוגרים מקיפים את הגורים/את הגורים ואמותיהם. או: תשובה הכוללת את נושא ההיצמדות/ההצטופפות סביב/ליד הגורים ו/או האימהות, לדוגמה: - הם נצמדים מסביב לגורים. הערה: העתקה של המשפטים המתאימים מן הקטע תיחשב תשובה נכונה. 0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה: - הדולפינים הבוגרים מגנים על הגורים כדי שהאויבים לא יטרפו אותם.	4,0

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
11	פתוח המשמעות הגלויה	<p>4 = תשובה המתייחסת לדחיפת הדולפינים את הדגים אל רשת הדייגים, לדוגמה:</p> <p>– הדולפינים דוחפים את הדגים אל רשת הדייגים.</p> <p>– דוחפים אליה את הדגים.</p> <p>2 = תשובה המתייחסת לדחיפת הדולפינים את הגורים, בלי לציין את הרשת, לדוגמה:</p> <p>– הם דוחפים את הדגים.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>– מושכים את הרשת לדגים.</p> <p>– הם צדים את הדגים.</p>	4,2,0
12	ר"ב הבנת המשתמע	<p>4 = תשובה נכונה: (1) נתפסים</p> <p>0 = כל תשובה אחרת.</p>	4,0
13	סגור המשמעות הגלויה	<p>א. 1 = לא</p> <p>0 = כל תשובה אחרת.</p>	1,0
	סגור המשמעות הגלויה	<p>ב. 1 = כן</p> <p>0 = כל תשובה אחרת.</p>	1,0
	סגור המשמעות הגלויה	<p>ג. 1 = לא</p> <p>0 = כל תשובה אחרת.</p>	1,0

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
14	פתוח יישום, הערכה וביקורת	<p>4 = תשובה המתייחסת לקולות/לשריקות שמשמיעים הדולפינים, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - בעזרת קולות ושריקות במים. - הדולפיין יכול לשמוע את הקולות של הלהקה וכך למצוא אותה. <p>או:</p> <p>תשובה המתייחסת ליכולת של הדולפינים לשמוע ממרחק רב, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לדולפינים שפה משלהם והם יכולים לקרוא אחד לשני ממרחק רב. - הדולפינים שומעים ממרחק רב. <p>הערה: תשובה הכוללת העתקה של הפסקה הרלוונטית, תיחשב תשובה נכונה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לדולפינים שפה משלהם. 	4,0
15	פתוח ידע לשוני	<p>א. 1 = כתיבת המילה שוחה/ששוחה/ששחה. 0 = כל תשובה אחרת.</p>	1,0
	פתוח ידע לשוני	<p>ב. 1 = כתיבת המילה מאכיל/האכיל. הערה: כתיבת המילים "מאכיל" או "האכיל" בשגיאות כתיב, תיחשב תשובה נכונה. 0 = כל תשובה אחרת.</p>	1,0
	פתוח ידע לשוני	<p>ג. 1 = כתיבת המילה יתקרב. 0 = כל תשובה אחרת. הערה: כתיבת המילה "התקרב"/"היתקרב" תיחשב תשובה שגויה.</p>	1,0

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
16	פתוח ידע לשוני	<p>א. 2 = תשובה הכוללת את אחד המשפטים האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הדייג פורש רשת בתוך המים. • בתוך המים הדייג פורש רשת. • בתוך המים פורש הדייג רשת. • פורש הדייג רשת בתוך המים. • פורש הדייג בתוך המים רשת. • הדייג פורש בתוך המים רשת. <p>0 = כל תשובה אחרת.</p>	2,0
	פתוח ידע לשוני	<p>ב. 2 = תשובה הכוללת את אחד המשפטים האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • בלהקה גדולה שוחים דולפינים רבים יחד. • בלהקה גדולה דולפינים רבים שוחים יחד. • בלהקה גדולה שוחים יחד דולפינים רבים. • דולפינים רבים שוחים יחד בלהקה גדולה. • דולפינים רבים בלהקה גדולה שוחים יחד. • דולפינים רבים בלהקה גדולה יחד שוחים. • דולפינים רבים שוחים בלהקה גדולה יחד. • דולפינים רבים יחד שוחים בלהקה גדולה. • שוחים בלהקה גדולה יחד דולפינים רבים. <p>0 = כל תשובה אחרת.</p>	2,0
		<p>הערות:</p> <p>1. השמטה של מילה אחת או יותר תיחשב תשובה שגויה.</p> <p>2. תשובה הכוללת הוספת אותיות שימוש או ה"א הידיעה ויצירת משפט נכון מבחינה תחבירית או מבחינה תוכנית, תיחשב תשובה נכונה, לדוגמה:</p> <p>– דולפינים רבים שוחים יחד בלהקה הגדולה.</p>	

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
		פרק חמישי: הבעה בכתב – כתיבת סיפור על-פי חמש תמונות – "הצעצוע שהלך לאיבוד"	
17		שימו לב: 1. יש לבדוק כל טקסט שכתב התלמיד על-פי התבחינים שלהלן (לרבות סיפור שאינו מסתמך על התמונות ו/או טקסט שאינו סיפור). 2. משפט אחד בלבד לא ייבדק. במקרה זה יקבל התלמיד ציון 0 בכל התבחינים.	
		א. תוכן ומבנה	
	פתוח הבעה בכתב	רכיבי הסיפור 1 I. פתיחה סיפורית: הצגת ההקשר הנסיבתי הרלוונטי לסיפור (דמויות/ מקום/זמן) II. אירוע מאתחל III. סיבוך IV. התרה V. סיום סיפורי 4 = הסיפור כולל את כל חמשת הרכיבים או את ארבעת הרכיבים הראשונים. 2 = הסיפור כולל שלושה מבין ארבעת הרכיבים הראשונים. 1 = הסיפור כולל שניים מבין ארבעת הרכיבים הראשונים. 0 = הסיפור כולל רכיב אחד בלבד.	4,2,1,0

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
		<p align="center">2</p> <p align="center">הרחבות</p> <p>בהערכת ההרחבות יש להתייחס לאיכות ולרלוונטיות שלהן לסיפור.</p> <p>6 = העלילה מפותחת באמצעות הרחבות משני סוגים לפחות מבין שלושת סוגי ההרחבות שלפניכם, והן איכותיות ורלוונטיות:</p> <p>א. הרחבות המתארות פרטים על הרקע, על הסביבה ועל הדמויות (לדוגמה: הילד שיחק בצעצוע החדש שקיבל ליום הולדתו./רון חברו הטוב).</p> <p>ב. הרחבות המספקות פרטים על התרחשות האירועים ועל פעולות הדמויות (לדוגמה: הלך רון לחפש את משחקו, אך לא מצא מאומה./דני נזכר ברובוט, חיפש אותו ולא מצא אותו, ורק אז התחיל לבכות./דני רץ ורץ כדי להגיע...).</p> <p>ג. הרחבות במישור הפנימי המספקות פרטים על מחשבות, על רגשות, על מניעים ועל תגובות (לדוגמה: דני אהב מאוד לשחק בצעצוע שלו./פתאום נזכר הילד ששכח את הצעצוע, הצטער ובכה מאוד./מרוב דמעות הוא לא יכול היה לראות./החבר מצא את הצעצוע ושמח להחזירו לילד./כשדני קיבל בחזרה את הצעצוע הוא התרגש מאוד).</p> <p>4 = הסיפור כולל הרחבות משני סוגים מבין השלושה או מסוג אחד בלבד (ב' או ג') אך איכותן בינונית/הן בעלות רלוונטיות חלקית.</p> <p>2 = הסיפור כולל ניצני הרחבות, בעיקר מסוג א'.</p> <p>0 = הסיפור שלדי, האירועים בסיפור או חלקם כתובים ללא הרחבות כלל./הסיפור אינו קריא לחלוטין.</p>	6,4,2,0
		<p align="center">3</p> <p align="center">לכידות וקישוריות</p> <p>3 = הסיפור לכיד ומקושר באופן מיטבי. קיימת לכידות של הרעיונות מבחינה לוגית וקיים שימוש נכון במילות קישור, באזכורים ובצייני שיח.</p> <p>2 = הסיפור לכיד אך הקישוריות פגומה במקום אחד./נעשה שימוש במילות קישור בסיסיות בלבד לאורך הסיפור./נעשה שימוש לא יעיל באזכורים.</p> <p>1 = הסיפור לכיד באופן חלקי, הקישוריות פגומה בכמה מקומות בסיפור, ונעשה שימוש שגוי במילות קישור.</p> <p>0 = הסיפור אינו לכיד ואינו מקושר.</p>	3-0

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
		ב. לשון	
		1 אוצר מילים ומשלב	2-0
		<p>2 = אוצר מילים מגוון, שימוש במילים מדויקות, שימוש חלקי במבנים מורפולוגיים מורכבים (למשל, "חברו"), שימוש חלקי במשפטים ארוכים ומורכבים, שילוב אמצעים רטוריים האופייניים לסיפור, כגון דיבור ישיר.</p> <p>1 = היעדר גיוון באוצר המילים, שימוש במשפטים קצרים ופשוטים.</p> <p>0 = שימוש בלשון דיבורית, צרימות משלביות.</p>	
		2 תקינות מורפולוגית ותחבירית	2-0
		<p>2 = משפטים תקינים, התאם דקדוקי (במין ובמספר).</p> <p>1 = שגיאות קלות במבנה המשפט/בהתאם הדקדוקי.</p> <p>0 = מבנה המשפטים אינו תקני, חסר התאם דקדוקי.</p>	
		3 פיסוק	1,0
		<p>1 = שימוש נכון בנקודה ובסימן שאלה ברוב המשפטים.</p> <p>0 = שימוש שגוי/מצומצם בנקודה ובסימן שאלה/אין שימוש בהם כלל.</p>	
		4 כתיב	2-0
		<p>2 = כתיב נכון ברובו: עד שתי שגיאות כתיב שונות.</p> <p>1 = שלוש עד חמש שגיאות כתיב שונות.</p> <p>0 = שש שגיאות כתיב שונות ויותר.</p> <p>הערות:</p> <ul style="list-style-type: none"> שגיאות הכתיב ייספרו רק בשבע השורות הראשונות של הסיפור. שגיאות כתיב בשם פרטי לא ייחשבו שגיאות. 	

מספר הפריט	סוג הפריט	ההנחיות לקידוד	הערכים לקידוד
		פרק שישי: טקסט שימושי קצר – מודעה	
18	פתוח	א. 2 = כתיבת המילים במרכז הקהילתי/מרכז קהילתי. 1 = כתיבת המילה במרכז/מרכז. 0 = כל תשובה אחרת.	2-0
	הבנת טקסט שימושי		
	פתוח		2,0
	הבנת טקסט שימושי		
19	פתוח	ב. 2 = כתיבת המילים שעשועי בלונים. 0 = כל תשובה אחרת.	2,0
	הבנת טקסט שימושי		
	פתוח		2,0
	הבנת טקסט שימושי		
		ג. 2 = כתיבת המילים בריכת כדורים ומתנפחים/בריכת כדורים/מתנפחים. 0 = כל תשובה אחרת.	
		ד. 2 = כתיבת המילים שקית ממתקים. 0 = כל תשובה אחרת.	
		הערה לשאלה 18, סעיפים א, ב, ג ו-ד: העתקת התשובות בשגיאות כתיב (למשל: סקית ממתקים) תיחשב תשובה נכונה.	
19	פתוח	3 = תשובה הכוללת את המילים בסדר הזה: 1. חגיגה 2. חודש 3. ילדים 4. כדורים 5. כרטיס 6. שמחה 1 = תשובה שיש בה שגיאה אחת בסדר המילים (החלפה אחת של שתי מילים סמוכות זו בזו). 0 = כל תשובה אחרת.	3,1,0
	ידע לשוני		

2.ג הנחיות לבדיקת המבחן ולחישוב הציונים

כללי

מוצע כי המבחנים של כל כיתה ייבדקו בידי צוות המורים לעברית בבית-הספר. כמו כן, מוצע שרכז המקצוע או רכז השכבה, או מי שימונה לצורך כך בידי מנהל בית-הספר, ילוו את התהליך הזה. יש לבדוק את המבחנים בהתאם למחווה המצורף לעיל (ג.1) ובצמידות אליו. זכרו כי תוצאות המבחנים נועדו לשימוש בית-ספרי, ובית-הספר אינו נדרש לדווח עליהן לכל גורם שהוא.

כלי עזר לחישוב הציונים בשני חלקי המבחן

ראמ"ה מעמידה לרשות בתי-הספר שני כלים ממוחשבים לחישוב ציונים ולמיפוי הישגים: **מערכת המנב"ס/המנבסון והמיצבית**, שפותחה בידי ראמ"ה. כלים אלה מחשבים את הציונים ברמת התלמיד באופן אוטומטי, מספקים נתונים הניתנים להשוואה בין קבוצות תלמידים ומאפשרים קבלת תרשימים ברמת הכיתה או ברמת השכבה. שני הכלים האלה מתאימים לשימוש **רק** בבתי-ספר שהעבירו את המבחן בשלמותו.

נוסף על הכלים הסטטיסטיים האלה, מצורפים למחברות המבחן כלים ידניים לחישוב הנתונים – **דף ריכוז ציונים לתלמיד ודף מיפוי כיתתי** היכולים להיות שלב מקדים (כלי תומך) לפני הקלדת הנתונים למנבסון או למיצבית.

כדי שיהיה אפשר לקבל תמונה בית-ספרית, יש לקבל החלטה אחידה בנוגע לכלי שימש את בית-הספר לעיבוד הנתונים. יש להנחות את כלל המורים בבית-הספר **להשתמש בכלי בית-ספרי אחיד לניתוח כל תוצאות המיצ"ב הפנימי**: מנב"ס/מנבסון או מיצבית (כלי המבוסס על אקסל). כדי להגיע לידי החלטה בית-ספרית יש להביא בחשבון את רמת המיומנות של כלל מורי בית-הספר בכלי העיבוד השונים: השימוש במיצבית מתאים למורים שיש להם שליטה בסיסית בתוכנת אקסל, והשימוש במנבסון מתאים למורים בעלי מיומנות בסיסית בעבודה עם מרכיבים במנבסון.

א. חישוב הציונים באמצעות מנב"ס ומנבסון

מערכות המנב"ס והמנבסון הותאמו להזנת הנתונים של מבחני המיצ"ב הפנימיים, והן כוללות ממשק המאפשר לבית-הספר לקלוט את מבחני המיצ"ב הפנימיים ישירות למנבסון או למנב"ס, לשם הקלדת ציוני המיצ"ב הפנימי. תיעוד הציונים במנב"ס/במנבסון מאפשר לשמור אותם ולשלבם בתכנית ההערכה של בית-הספר. נוסף על כך, תיעוד הציונים במנב"ס/במנבסון מאפשר להפיק דוחות ייחודיים למיצ"ב הפנימי הכוללים השוואה לנתונים הארציים המבוססים על נתוני המיצ"ב החיצוני.

להדרכה ולתמיכה אפשר לפנות למוקד השירות והתמיכה של מינהלת יישומי המנב"ס בימים א'-ה', בשעות 07:30-22:30 (מומלץ לפנות אחרי השעה 15:30), וביום ו' ובערבי חג בשעות 07:30-14:00, בטלפון: **9298111-03**.

דוא"ל לתמיכה: moked-manbas@kishurim.k12.il

אתר האינטרנט של מינהלת יישומי המנב"ס: www.education.gov.il/manbas

ב. חישוב הציונים באמצעות המיצבית

ראמ"ה מעמידה לרשות בתי-הספר "מיצבית-כיתתית" ו"מיצבית-שכבתית" לחישוב ההישגים במיצ"ב הפנימי ולמיפוקם. המיצביות שפותחו בעבור כל אחד ממבחני המיצ"ב הפנימי הן קובצי אקסל שהותאמו למבנה הייחודי של כל מבחן. המיצבית הכיתתית מאפשרת לחשב את הציונים של תלמידי הכיתה במבחן המיצ"ב הפנימי, ומספקת תמונת מצב של הישגי הכיתה במבחן. המיצבית השכבתית מספקת נתונים שונים: (1) על הישגי כלל התלמידים בשכבה; (2) על השוואה בין הישגי הכיתות המקבילות במבחן המיצ"ב הפנימי; (3) על השוואה בין נתוני השכבה לנתוני קבוצות ההשוואה הארציות (הנורמות הארציות) המבוססים על נתוני המיצ"ב החיצוני. המיצביות יפורסמו באתר ראמ"ה בכתובת: <http://rama.education.gov.il> בקטגוריה "מיצ"ב פנימי תשע"א" סמוך למועדי המיצ"ב הפנימי.

ג. חישוב הציונים באופן ידני

כדי לחשב את הציונים באופן ידני אפשר להיעזר בדף ריכוז הציונים הידני של כל תלמיד ו/או בדף המיפוי הכיתתי. הדפים הידניים של ריכוז הציונים של כל התלמידים (40 עותקים) וכן דפי המיפוי הכיתתיים מצורפים במעטפה. ראו בעמודים 44-45 דוגמאות לדפים מלאים של ריכוז ציונים, שחושבו בהם כל הציונים של תלמיד אחד, ודוגמאות לדפי ריכוז ציונים ריקים. כלי זה הותאם להעברת המיצ"ב הפנימי, ונועד לאפשר למורי בית-הספר לבדוק את המבחנים בדרך יעילה ונוחה.

להלן הנחיות לבדיקת המבחן ולחישוב הציונים באופן ידני:

1. הנחיות כלליות

- משימת ההכתבה: המחווון מאפשר למורים לאבחן את סוגי השגיאות של התלמידים. סיווג השגיאות אינו מרכיב בחישוב הציון במבחן, ומטרתו לזהות את מוקדי הקושי בפענוח הצופן האלפביתי. בשלב מאוחר יותר תתאפשר השוואה בין מספר השגיאות מכל סוג בכיתה שלך ובין הנתונים של קבוצות ההשוואה שתפרסם ראמ"ה על-סמך תוצאות המיצ"ב החיצוני.
- בדיקת השאלות במבחן לפי המחווון המצורף: אפשרויות הניקוד בכל סעיף ובכל שאלה מוגדרות מראש במחווון ומצוינות בהתאם לכך בדפי ריכוז הציונים. יש לסמן בדפי ריכוז הציונים את הניקוד לכל שאלה או סעיף.
- דין שאלה שלא ענו עליה כדין תשובה שגויה. בשני המקרים יקבל התלמיד אפס נקודות. עם זאת, מומלץ שהמורה ירשום לעצמו את השאלות שהתלמידים לא השיבו עליהן, כדי שיוכל ללמוד מהן על נושאים שהכיתה מתקשה בהם או שלא למדה אותם.

2. הנחיות לחישוב ידני של ציון התלמיד בכל נושא במבחן

בעבור כל תלמיד יש לחשב את הציון בכל אחד מהנושאים בנפרד. מחשבים את הציון בכל נושא על-פי סכום הנקודות שצבר התלמיד באותו נושא (השאלות בכל נושא מופיעות בנפרד בדף ריכוז הציונים לתלמיד). המיצבית והמנבסון עורכים את החישובים האלה באופן אוטומטי.

3. הנחיות לחישוב ידני של הציון הכולל במבחן

הציון הכולל במבחן מחושב על-פי סכום הנקודות שצבר התלמיד בכל הנושאים. טווח הציונים נע בין 0 ל-100.

4. הנחיות לשימוש בדפי המיפוי הכיתתיים ולחישוב מדדים כיתתיים

- דף המיפוי הכיתתי נועד לאפשר את חישובם של המדדים הכיתתיים ברמת הפריט, ברמת הנושא וברמת הציון הכולל של המבחן. בתום בדיקת המבחנים מומלץ להעתיק את הציונים של כל תלמיד בפריטים המשתייכים לאותו נושא, ואחר כך לחשב את הציון הממוצע של כל התלמידים בכיתה ברמת הפריטים, ברמת הנושאים וברמת המבחן כולו.
- שימו לב כי בדף המיפוי הכיתתי הפריטים מסודרים לפי נושאים. דף המיפוי הכיתתי מוצג בחוברת זו לשם דוגמה והוא גם מצורף במעטפה לשימושכם.
- נתוני קבוצות ההשוואה (נורמות ארציות) **אינם** כוללים עולים חדשים ותלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב. לכן, כדי להשוות את הממוצע הכיתתי לנתונים האלה (כאשר הם יתפרסמו), יש לחשב את הממוצע הכיתתי בלי קבוצות התלמידים האלה.

3.ג השוואה לנתוני קבוצות ההשוואה (נורמות ארציות)

ראמ"ה תפרסם את נתוני קבוצות ההשוואה (כלל בתי-הספר דוברי העברית) על סמך התוצאות של בתי-הספר שנבחנו במבחן המיצ"ב החיצוני. בית-הספר יוכל להשוות את הישגיו להישגים של בתי-ספר דומים. הסברים בנוגע להשוואה זו יפורסמו באתר האינטרנט של ראמ"ה בעוד כמה חודשים. זכרו, אם תחליטו לערוך שינויים כלשהם במבחן (במבנהו, באופן העברתו או באופן הערכתו), לא תוכלו להשוות את הישגים שלכם לנתוני קבוצות ההשוואה.

דף ריכוז ציונים לתלמיד

דוגמה למילוי דף ריכוז ציונים לתלמיד (לחישוב ידני) – עברית לכיתה ב' – מיצ"ב פנימי התשע"א
 יש לסמן את מספר הנקודות שקיבל התלמיד בכל שאלה או סעיף בהתאם למפורט במחווך.

כיתה: **ב**

רחל

שם התלמיד/ה:

שליטה בצופן האלפביתי															
הכתבה										השאלה					
										א1	ב1	ג1	ד1		שאלה 1 – שלב ראשון
										3					שאלה 1 שלב שני
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
פענוח מילים															
0	1	2													שאלה 2
0	1	2													שאלה 3
0	1	2													שאלה 4
הציון בנושא 19															

הבנת הנקרא				
הבנת הנקרא בטקסט קצר				השאלה
השלמת משפטים				
0		2		שאלה א5
0		2		שאלה ב5
0		2		שאלה ג5
0	1			שאלה א6
0	1			שאלה ב6
0	1			שאלה ג6
0	1			שאלה א6
טקסט שימושי קצר				
0	1	2		שאלה א18
0		2		שאלה ב18
0		2		שאלה ג18
0		2		שאלה ד18
הציון 16				
הבנת הנקרא בטקסט ארוך				השאלה
טקסט מידע				
0		2	4	שאלה 7
0			4	שאלה 8
0			3	שאלה 9
0			4	שאלה 10
0		2	4	שאלה 11
0			4	שאלה 12
0	1			שאלה א13
0	1			שאלה ב13
0	1			שאלה ג13
0			4	שאלה 14
הציון 24				
הציון בנושא 40				

הבעה בכתב – כתיבת סיפור					השאלה
0	1	2		4	שאלה א17
0		2	4	6	שאלה ב17
0	1	2	3		שאלה ג17
0	1	2			שאלה ד17
0	1	2			שאלה א17
0	1	2			שאלה ב17
0	1	2			שאלה ג17
0	1	2			שאלה ד17
הציון בנושא 14					

ידע לשוני		השאלה
0	1	שאלה א15
0	1	שאלה ב15
0	1	שאלה ג15
0	2	שאלה א16
0	2	שאלה ב16
0	1	שאלה ג19
הציון בנושא 6		

הציון הכולל			הציון הכולל
$\frac{40}{49} \times 100 = 82\%$	$\frac{19}{30} \times 100 = 63\%$	$\frac{14}{19} \times 100 = 74\%$	הציון הכולל
ציון כולל בהבנת הנקרא (באחוזים)	ציון בהבנת הנקרא בטקסט ארוך (באחוזים)	ציון בהבנת הנקרא בטקסט קצר (באחוזים)	ציונים באחוזים לכל נושא
$\frac{6}{10} \times 100 = 60\%$	$\frac{14}{20} \times 100 = 70\%$	$\frac{19}{21} \times 100 = 90\%$	
ציון בידע לשוני (באחוזים)	ציון בהבעה בכתב (באחוזים)	ציון בשליטה בצופן האלפביתי (באחוזים)	

הציון הכולל הוא סכום הציונים לכל נושא

דף ריכוז ציונים לתלמיד

דף ריכוז ציונים לתלמיד (לחישוב ידני) – עברית לכיתה ב' – מיצ"ב פנימי התשע"א
יש לסמן את מספר הנקודות שקיבל התלמיד בכל שאלה או סעיף בהתאם למפורט במחווך.

שם התלמיד/ה: _____ כיתה: _____

שליטה בצופן האלפביתי																
הכתבה															השאלה	
																שאלה 1 – שלב ראשון
																שאלה 1 – שלב שני
																שאלה 2
																שאלה 3
																שאלה 4
הציון בנושא _____																

הבעה בכתב – כתיבת סיפור								השאלה
0	1	2		4				שאלה 1א17
0		2		4		6		שאלה 2א17
0	1	2	3					שאלה 3א17
0	1	2						שאלה 1ב17
0	1	2						שאלה 2ב17
0	1							שאלה 3ב17
0	1	2						שאלה 4ב17
הציון בנושא _____								

ידע לשוני				השאלה
0	1			שאלה 15א
0	1			שאלה 15ב
0	1			שאלה 15ג
0		2		שאלה 16א
0		2		שאלה 16ב
0	1		3	שאלה 19
הציון בנושא _____				

הבנת הנקרא					השאלה
הבנת הנקרא בטקסט קצר					
השלמת משפטים					
0		2			שאלה 5א
0		2			שאלה 5ב
0		2			שאלה 5ג
0	1				שאלה 6א
0	1				שאלה 6ב
0	1				שאלה 6ג
0	1				שאלה 6ד
0	1				שאלה 6ה
טקסט שימושי קצר					
0	1	2			שאלה 18א
0		2			שאלה 18ב
0		2			שאלה 18ג
0		2			שאלה 18ד
הציון _____					
הבנת הנקרא בטקסט ארוך					
טקסט מידע					
0		2		4	שאלה 7
0				4	שאלה 8
0			3		שאלה 9
0				4	שאלה 10
0		2		4	שאלה 11
0				4	שאלה 12
0	1				שאלה 13א
0	1				שאלה 13ב
0	1				שאלה 13ג
0				4	שאלה 14
הציון _____					
הציון בנושא _____					

הציון הכולל = נק' _____				הציון הכולל
_____ + _____ + _____ + _____	_____ + _____ + _____ + _____	_____ + _____ + _____ + _____	_____ + _____ + _____ + _____	
הציון בנושא הבנת הנקרא	הציון בנושא שליטה בצופן האלפביתי	הציון בנושא הבעה בכתב	הציון בנושא ידע לשוני	הציון הכולל
$\frac{(\quad)}{49} \times 100 = ___\% $	$\frac{(\quad)}{30} \times 100 = ___\% $	$\frac{(\quad)}{19} \times 100 = ___\% $	$\frac{(\quad)}{19} \times 100 = ___\% $	ציונים באחוזים לכל נושא
ציון כולל בהבנת הנקרא (באחוזים)	ציון בהבנת הנקרא בטקסט ארוך (באחוזים)	ציון בהבנת הנקרא בטקסט קצר (באחוזים)		
$\frac{(\quad)}{10} \times 100 = ___\% $	$\frac{(\quad)}{20} \times 100 = ___\% $	$\frac{(\quad)}{21} \times 100 = ___\% $		
ציון בידע לשוני (באחוזים)	ציון בהבעה בכתב (באחוזים)	ציון בשליטה בצופן האלפביתי (באחוזים)		

הציון הכולל הוא סכום כלל הנקודות לכל חלקי המבחן.

דף מיפוי כיתתי - עברית לכיתה ב' מיצ"ב פנימי התשע"א

הבנת הנקרא											שליטה בצופן האלפביתי							רגיל/ עולה/ משולב	מספר השאלה ממדי ההבנה			
טקסט קצר - השלמת משפטים וטקסט שימושי											פענוח מילים			1. הכתבה שלב שני		1. הכתבה שלב ראשון						
הציון	18	18	18	18	6	6	6	6	5	5	5	הציון בנושא	4	3	2	1	1	1	1	1	שם התלמיד	
	ד	ג	ב	א	ה	ד	ג	ב	א	ג	ב		א	1	2	3	ד	ג	ב	א		
																					1	
																						2
																						3
																						4
																						5
																						6
																						7
																						8
																						9
																						10
																						11
																						12
																						13
																						14
																						15
																						16
																						17
																						18
																						19
																						20
																						21
																						22
																						23
																						24
																						25
																						26
																						27
																						28
																						29
																						30
																						31
																						32
																						33
																						34
																						35
																						36
																						37
																						38
																						39
																						40

יש לרשום את מספר הנקודות שקיבל התלמיד בכל שאלה או סעיף בהתאם למפורט במחווון

הציון הכולל במבחן	הבעה בכתב							ידע לשוני						הבנת הנקרא																
	הציון בנושא	17 ב4	17 ב3	17 ב2	17 ב1	17 א3	17 א2	17 א1	הציון בנושא	19 ב	16 א	16 ג	15 ב	15 א	הציון בנושא	הציון	14 III	13 ג I	13 ב I	13 א I	12 II	11 I	10 I		9 I	8 II	7 I			
																													1	
																														2
																														3
																														4
																														5
																														6
																														7
																														8
																														9
																														10
																														11
																														12
																														13
																														14
																														15
																														16
																														17
																														18
																														19
																														20
																														21
																														22
																														23
																														24
																														25
																														26
																														27
																														28
																														29
																														30
																														31
																														32
																														33
																														34
																														35
																														36
																														37
																														38
																														39
																														40

ממוצע כיתתי של כל התלמידים: _____
ממוצע כיתתי ללא תלמידים משולבים ועולים: _____

מקרא - ממזדי ההבנה:

- I - המשמעות הגלויה בטקסט
- II - הבנת המשתמע מתוך הטקסט
- III - יישום, הערכה וביקורת

05/06/11, 10:39

1525

חברת הנחיות 1525 – מיצ"ב פנימי בעברית לכיתה ב', התשע"א (חינוך מוכר שאינו רשמי)